

Əlillər cəmiyyətin ayrılmaz hissəsidir. Onlar da hər bir kəs kimi bərabər hüquqlara, dəstəyə və anlayışa layiqdirlər. Odur ki, əlil vətəndaşlarımıza diqqət və qayğının artırılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Onların maddi və ya hər hansı digər yardımdan çox mənəvi yardım ehtiyacı var. Sözsüz ki, belə şəxslərin əksəriyyəti özlərini cəmiyyətdən təcrid olunmuş kimi görmək istəmir, müxtəlif tədbir və görüşlərdə fiziki imkanları çərçivəsində iştirak etməyə can atırlar. Buna görə də əlillərin sosial vəziyyətinin və maddi durumunun yaxşılaşdırılması, onların cəmiyyətimizdə bərabərhüquqlu üzv kimi yaşamasını təmin etməkdən ötrü dövlət tərəfindən hər zaman mühüm tədbirlər həyata keçirilir.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının təşəbbüsü ilə dünya miqyasında keçirilən 3 de-

kabr – Beynəlxalq Əlillər Günü 1994-cü ildən etibarən Azərbaycanda da qeyd edilir. Bu günün təsis olunması fiziki məhdudiyyətli insanlara cəmiyyətin diqqətinin və onların ictimai həyatda fəal iştirakına şərait yaradılması üçün səylərin artırılmasıdır. Əsas məqsəd cəmiyyəti əlillik problemlərinin həllinə cəlb etmək, əlilliyi olan bütün insanların hüquqlarını qorumaqdır. Azərbaycan da əlilliyi olan şəxslərlə bağlı dövlət siyasətinin müntəzəm beynəlxalq yanaşmalara, xüsusilə BMT-nin “Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında” Konvensiyasına uyğun qurulduğu və ildən-ilə gücləndiyi ölkələrdən biridir.

Mübaligəsiz demək olar ki, ulu öndər Heydər Əliyev fiziki məhdudiyyətli insanların diqqət və qayğı ilə əhatə olunmasını dövlətimizin sosial siyasətinin əsas prioritetlərindən biri kimi müəyyən edərək, bu

Mərhəmət mənəvi məlhəmdir

istiqamətdə mühüm tədbirlərin, sosial proqramların əsasını qoymuşdur. Azərbaycan MDB məkanında yeganə dövlətdir ki, əlillərə pulsuz mənzil verilir. Əlillərin pulsuz mənzillə təmin edilməsi işinə 1997-ci ildən Azərbaycan dövlətinin qurucusu ulu öndər Heydər Əliyevin tövsiyəsi ilə başlanmışdır.

İnsan amilini həmişə diqqət mərkəzində saxlayan ulu öndər Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycana rəhbərlik etdiyi ilk illərdə əlillərin sosial müdafiəsini, onların cəmiyyətə inteqrasiyasını gücləndirmişdir. Hazırda bu istiqamətdə işlər onun siyasi kursunun layiqli davamçısı Prezident cənab İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir.

Bu gün isə cəmiyyətimizin bütün təbəqələrinin üzvlərinə, o cümlədən əlil vətəndaşlara diqqət və qayğısı göz qabağındadır. Ölkəmizdə dinamik iqtisadi inkişaf bərabər, güclü sosial siyasətin aparılmasını təmin edən Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına əsasən əlilliyi olan şəxslərin sosial təminatı, reabilitasiyası və cəmiyyətə inteqrasiyası sahəsində ardıcıl və məqsədyönlü addımlar atılır. Dövlət başçısının “Hər bir vətəndaş bizim üçün qiymətlidir, dəyərlidir. Fiziki cəhətdən qüsurlu insanlar isə xüsusi qayğıya layiqdirlər və biz çalışırıq ki, bunu edək” fikirləri isə əlillərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə xidmət edir.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi tərəfindən bu ilin yanvar-oktyabr aylarında

əlilliyi olan şəxslərə 111 min reabilitasiya vasitəsi verilib. Onlardan 6,1 mini təkərli oturmaq, 2,1 mini aşağı və yuxarı ətraf protezi, 5,4 mini əsa, qoltuqaltı və dirsəkaltı ağac olub. Həmçinin əlilliyi olan şəxslərə 9,1 min cüt protez və yarım cüt ortopedik ayaqqabı, 347 eşitmə aparatı, 467 korset və s. reabilitasiya vasitələri təqdim olunub. Cari ilin 10 ayında əlilliyi olan 12 min şəxs reabilitasiya vasitələri ilə təmin edilib.

Azərbaycanda dövlət tərəfindən bu qəbildən olan insanların sosial rifahının yüksəldilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılır, bu insanların sosial təminatı ildən-ilə daha da yaxşılaşır. Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın səyləri nəticəsində bir çox əlil evləri əsaslı təmir olunmuş, müasir standartlara tam uyğun olan yeni bərpa mərkəzləri yaradılmışdır.

Cəmiyyətin ümumi inkişaf prosesinə uyğun olaraq, bu kateqoriyadan olan şəxslərin sosial təminatını daha da yaxşılaşdırmaq, habelə ayrı-ayrı sosial məsələlərin həllinə imkanlar yaradan qanunlar qəbul olunur, eyni zamanda, onların maddi təminatını gücləndirmək məqsədilə yeni təqaüd və müavinətlər təsis edilir, pensiyaların və digər sosial ödənişlərin məbləği mütəmadi artırılır.

Hazırda dünya əhalisinin təxminən, 10 faizini fiziki cəhətdən qüsurlu insanlar təşkil edir. Əlilliyi olan insanların 20 faizi məhz inkişaf etməkdə olan ölkələrdə yaşayır. Azərbaycanda bu qəbildən olan insanların

sosial rifahının yüksəldilməsi istiqamətində davamlı addımlar atılır, əlillərin sosial müdafiəsi, onların cəmiyyətə inteqrasiyasını ildən-ilə gücləndirilir. Ölkədə əlillərin sosial müdafiəsi ilə bağlı dövlət proqramı hazırlanır. Həmin proqramda əlilliyin qarşısının alınması, əlillərin reabilitasiyası və sosial müdafiəsi haqqında qanunun bütün müddəaları öz əksini tapır.

Artıq respublikamızda əlillərin müalicə pansionatı fəaliyyət göstərir, reabilitasiya sistemi tamamilə qurulmuş, əlillərin sosial müdafiəsini daha səmərəli təşkil etmək məqsədi ilə hüquqi baza təkmilləşdirilmişdir.

Əlillərin, şəhid ailələrinin və müharibə veteranlarının sosial müdafiəsi ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzindədir. Dövlət başçısının əhalinin sosial problemlərinin həllinə xüsusi qayğısı əlillərin həyat şəraitinin yaxşılaşmasına, onların ictimai hüquqlarının bərpasına şərait yaradıb. Həmçinin əlil vətəndaşların çoxsaylı sosial, sağlamlıq, reabilitasiya, pulsuz istirahət, texniki bərpa və nəqliyyat vasitələri ilə təminat proqramlarına cəlb olunması həyata keçirilmişdir. Paytaxtda və bölgələrdə yeni reabilitasiya mərkəzləri istifadəyə verilməklə əlillərin ölkədə, eləcə də xaricdə müalicəsi də xüsusi diqqətdə saxlanılır. Əlillər cəmiyyətin ən həssas təbəqəsidir. Onlara dəstək olmaq hər bir vətəndaşın borcudur.

Müşfiq MİRZƏ
XQ